

Toekomst van de gehandicaptenzorg volgens VGN

Sterre ten Houte de Lange

Terwijl voorzichtig de mogelijkheden voor een volgend kabinet worden afgetast, bereiden de belangenorganisaties zich ook voor op de nieuwe club landbestuurders. Dit is wat de toekomstige minister voor gehandicaptenzorg volgens de VGN moet gaan doen.

Frank Bluiminck

‘Het belangrijkste dat een nieuw kabinet kan doen, is alles op alles zetten voor een écht inclusieve samenleving, waarin de ruim 1,5 miljoen mensen met een beperking zo goed als mogelijk kunnen meedoen en een betekenisvol eigen leven leiden.’ Daarmee opent het **Manifest** voor de gehandicaptenzorg dat de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) 5 maart publiceerde.

In het manifest licht de brancheorganisatie vijf punten uit: we moeten naar een inclusieve samenleving, er moet beter passende zorg voor mensen met complexe zorgvragen komen, zorgmedewerkers moeten hoger gewaardeerd worden voor hun werk, het zorgsysteem moet eenvoudiger en er moet meer gebruik gemaakt worden van technologische oplossingen.

Innovatie

‘Dat laatste punt had misschien wel hoger gemogen’, zegt Frank Bluiminck, directeur van de VGN. ‘We kunnen niet zonder technologische innovatie. En er zijn al zulke prachtige oplossingen ontwikkeld. We hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden, we moeten het simpelweg gaan gebruiken.’

Meer zelfstandigheid

Bluiminck noemt toepassingen zoals de **slimme sok**, sensoren die een epileptische aanval kunnen voorspellen en gordijnen die op afstand bediend kunnen. ‘Met de inzet van innovatieve technologieën kunnen we de afhankelijkheid van zorg verminderen en de zelfstandigheid van cliënten vergroten – en dat is waarvoor wij op aarde zijn.’ Daarom werkt de VGN nu aan een **kennisplatform** waar al die technologieën samen komen.

Inclusie

Dan de andere punten van het manifest. Te beginnen met de inclusieve samenleving. 'Een helaas wat platgetreden term', geeft Bluiminck toe, 'die toch echt het beste omschrijft wat er nodig is. Er is een grote groep mensen met een licht verstandelijke beperking die op een of meer terreinen niet goed mee kan komen. Ze vallen uit op school, kunnen moeilijk werk vinden, hebben huisvestingsproblemen en soms ook psychische- of verslavingsproblematiek. De samenleving heeft een blinde vlek voor deze groep. Overheidscommunicatie begrijpen ze niet, regels om hen te ondersteunen bereikt hen niet. Het gevolg is dat zij in de zorg terechtkomen, omdat ze andere vormen van ondersteuning mislopen.'

Geen diagnostiek

'Het zou goed zijn als er in het nieuwe regeerakkoord aandacht komt voor deze groep. We hoeven hen niet in de circuit van de diagnostiek te trekken, omdat zo'n label hen ook weer stigmatiseert. Maar er moet wel gewerkt worden aan huisvesting, inkomen, werk of andere zingevende activiteiten en toegang tot volwassenen onderwijs voor deze mensen. Dat zou hen helpen, en de gehandicaptenzorg ontlasten.'

Lees ook: Trimbos: inzet op mentale gezondheid voorkomt veel onnodige ggz

Trimbos-bestuursvoorzitter Bert van der Hoek stelt in dit interview: 'We repareren aan de achterkant dat wat er aan de voorkant mis gaat.'

Complexe zorg

Een andere groep waar de VGN aandacht voor vraagt, zijn de gehandicapten met een complexe zorgvraag. Specifiek de mensen met een verstandelijke handicap gecombineerd met gedragsproblematiek. Bluiminck: 'De zorg voor deze groep is nu niet goed geregeld. Hier dreigt zowel een kwaliteitsprobleem als een financieel en arbeidsmarktprobleem. Het zorgprofiel op basis waarvan de zorg wordt vergoed, 'VG7', is verouderd. We zien dat voor deze mensen steeds vaker meerzorg wordt aangevraagd. Voor dagbesteding of extra een-op-eenbegeleiding. Dankzij die meerzorg gaat het vaak wel stukken beter met deze cliënten. Maar dat is een teken dat we dat VG7-profiel moeten herzien.'

Waardering

Punt drie in het manifest is een hogere waardering voor zorgprofessionals. 'We zagen het in nagenoeg alle partijprogramma's. Het zou mooi zijn als die ambities ook terug te zien zijn in het regeerakkoord', zegt Bluiminck. De

VGN doet een voorzetje voor hoe de nieuwe regering dit kan regelen. De lonen in de gehandicaptenzorg worden bepaald op basis van de OVA-systematiek (de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling). Dat is een systematiek waarmee de loonontwikkelingen in de zorg de markt volgt.

Bluiminck: 'De overheid heeft de mogelijkheid om op een incidentele knop te drukken en de lonen naar boven of beneden bij te stellen. In 2012 is er op die knop gedrukt om de lonen naar beneden bij te stellen. Met de bereidheid om zorgbonussen te geven zou het een goed moment zijn om die knop te gebruiken om de lonen naar boven toe bij te stellen. Het is incidenteel en werkt op de lange termijn door.'

Eenvoud

Ten slotte heeft de VGN de wens om het zorgsysteem eenvoudiger te maken. 'De gehandicaptenzorg moet voldoen aan achttien wetten en kent vijf verschillende inkopers die onderling weinig afstemmen', staat in het manifest. Daarom wil de brancheorganisatie landelijke standaarden rond de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Bijvoorbeeld ten aanzien van contracten, administratie en verantwoording. Ook moet er meer naar professionals geluisterd worden en moeten er minder verantwoordingsregels komen.

Kenniscentrum Vilans werkt dit jaar tien jaar aan het verminderen van de regeldruk in de langdurige zorg. Lees hier [het interview met Elsbeth Zielman](#) over hoe er op verschillende niveaus gewerkt wordt aan vermindering van regeldruk.